

Studying the Effect of Social Capital Indicators on the Level of Life Satisfaction of Iranian Citizens

Authors

Taha Ashayeri^{1*}

Tahere Jahanparvar²

Mohammad Noori³

Parastu Aghazadeh⁴

1. Assistant Professor, Department of History and Sociology, Faculty of Social Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

2. PhD Student in Cultural Sociology, Faculty of Social Sciences, Communication and Media, Islamic Azad University, Tehran Markazi, Tehran, Iran

3. PhD in Political Sociology, Qom Branch Azad University.

4. Sociology undergraduate student, Mohagheg Ardabili University, Ardabil, Iran.

Abstract

The main purpose of the research is the effect of social capital components on life satisfaction. The research method is quantitative meta-analysis (CMA2) and the unit of analysis is articles in the period of 2006 to 2023. Intentional-non-probabilistic method (evaluation of articles according to entry and exit criteria) from the collected statistical population of 48 scientific documents; 22 selected sample size and the results were analyzed with Cohen's d test and Fisher's f test. The results show that in all the researches in the provinces of the country, social capital has a vital and productive role in improving life satisfaction and its effect value in the model is equal to 0.461. Finally, the most important components of social capital affecting life satisfaction include social trust; religious affiliation; social belonging; social support; are social cohesion and social participation.

Key words: social capital, life satisfaction, religious belonging, social belonging

***Corresponding Author:** Taha Ashayeri. Assistant Professor, Department of History and Sociology, Faculty of Social Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. t.ashayeri@uma.ac.ir

Citation: Ashayeri, Taha, Jahanparvar, Tahere, Aghazadeh, Parastu, Noori, Mohammad. (2024). Studying the effect of social capital indicators on the level of life satisfaction of Iranian citizens. Scientific Journal of Social Psychology, 73 (12), 30-47.

Extended Abstract

Introduction

Satisfaction means satisfaction, happiness, liking, and positive desire. Satisfaction is one of those feelings that have different dimensions. One of its dimensions is life satisfaction. The discussion about satisfaction, happiness and joy in life goes back to ancient Greece. Humans are social creatures who live in society from birth to death, and their happiness and satisfaction in social life is created in social relationships. Life satisfaction is a set of feelings of compatibility and a sign of the alignment of human expectations with the rewards that life provides for him. Life satisfaction is a person's subjective evaluation of the overall quality of his life or some specific aspects of his life. In light of the current waves of globalization and individualism in Western societies, researchers agree that due to social mobility, heterogeneity and increasing social changes, polarization of lifestyles, changes in occupational patterns, sources of social capital have significantly decreased; The reason for that is the dilution of neighborhood traditions and the control system. social networks; They are increasingly divided into regional, national, transnational and virtual mode. Some social relations are not included in this format, but can be explained with the concept of neighborhood system and local community, which greatly contributes to life satisfaction. Local community, neighborhood system, informal local networks collectively known as social capital. All these components help to promote social satisfaction and acquire social identity, collective belonging and overall sense of collective peace. the importance of

neighborhood and local system; It is significant not in social contact but in its effect on people's life satisfaction. Such communication is associated with high happiness and happiness of people. Social capital is one of the indicators of the growth and development of societies, and in its absence, it becomes difficult to follow the path of development. According to the theory of many scientists, social capital refers to the links and connections between members of a network as a valuable resource and through norms and mutual trust, it makes the goals of individuals and members of society come true. In order to explain the conceptual space of this term, various terms and definitions have been used such as social energy, social spirit, local life, social glue. Based on this, social capital plays a vital role in human life satisfaction, social trust, participation, social belonging, support and social-emotional networks, reduce individualism, isolation, alienation, stress and anxiety and increase life satisfaction. Several research studies have been conducted in Iran regarding social capital and life satisfaction, considering the breadth of studies and the lack of empirical coherence; The current research aims to use the meta-analysis approach; answer the following question?

- Is there a significant relationship between social capital and life satisfaction?
- What are the most important components of social capital affecting life satisfaction?

Material & methods:

Quantitative meta-analysis has been used in this research. Meta-analysis is the estimation of the effect size of the studies in a main unit, which is evaluated by referring to the published articles, the year of the research, significant variables with dependent. To receive and collect articles from Normagz, Civilica, Iran Doc and Iran Mag website with the keywords "social capital and life satisfaction" in the period 1385 to 1402, with a sample size of 47 researches were identified and after control in terms of method, reliability, validity and scientific findings, the number of 22 documents has been entered into the software and the size of the final effect of each research and the total final effect has been estimated by the Fisher and Cohen formula.

Result

Social capital has a significant and direct effect on the improvement of life satisfaction in Iranian society, and with the increase in the levels of social capital, the level of life satisfaction also changes and improves, and the value of this coefficient is equal to 46%.

- Social trust has a significant effect on improving life satisfaction and its final coefficient is equal to 28%.
- Religious affiliation has a significant effect on improving life satisfaction and its final coefficient is equal to 39%.
- Social belonging has a significant effect on improving life satisfaction and its final coefficient is equal to 27%.

Social support has a significant effect on improving life satisfaction and its final coefficient value is equal to 40

Discussion and conclusion

Social capital as a mechanism for maintaining local and extra-local community and social interaction of citizens, such as social cohesion, reduces anxiety, depression, social concern and increases life satisfaction. Social capital plays an important and constructive role in people's style, manner and way of life and can improve the level of life satisfaction. It results from life, in the meantime, the existence of emotional support, collective support when facing everyday issues and problems, strengthening social ties and cohesion, and finally participating in solving each other's social needs, makes people feel satisfied mentally and objectively. To reduce the level of dissatisfaction, this interaction and relationship between social capital and life satisfaction among Iranians has been linear-direct and continuous. In the sense that social capital, as a cognitive and normative element, has a decisive role in maintaining the existence, existence, identity and psychological resilience of a person in life

and saves them from anxiety, depression, despair and psychological-social suffering. - Trying to raise the issue of the country's social capital at the highest levels of decision-making and the participation of all related institutions and sectors, and accordingly in formulating and implementing coordinated social, economic and political policies. Undoubtedly, the regeneration of social capital is a time-consuming matter that requires the cooperation of all institutions and essential parts of society in a long-term time return. Also, the need of today's life and modernity is the formation of a rich and expanded social capital, and this is with intelligent public intervention and the establishment of social norms such as justice, ensuring public interests, promoting non-selfish moral virtues, strengthening trust, dependent on strengthening social cohesion, feeling Social belonging is promoting a sense of security and strengthening moral living; So that by culturalizing and institutionalizing the literature of cooperative and voluntary activities in different ways, the connection of religious and religious rites with vitality and joy of life; Keeping the local, environmental and national traditions and making people's presence in the issues of the socio-political system possible can reduce problems and psycho-social injuries among age groups, youths, marginalized people and other social classes.

مطالعه تأثیر شاخص‌های سرمایه اجتماعی بر میزان رضایت از زندگی شهروندان ایرانی

نویسندگان

۱. استادیار و عضو هیئت علمی گروه تاریخ و جامعه‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل ایران.	طاها عشایری ^{۱*}
۲. دانشجوی دکترای جامعه‌شناسی فرهنگی گروه علوم اجتماعی دانشکده علوم اجتماعی ارتباطات و رسانه دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، تهران، ایران.	طاهره جهان پرور ^۲
۳. دکتری جامعه‌شناسی سیاسی، دانشگاه آزاد واحد قم.	محمد نوری ^۳
۴. دانشجوی کارشناسی جامعه‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.	پرستو آقازده ^۴

چکیده

هدف اصلی پژوهش تأثیر مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی است. روش پژوهش از نوع فراتحلیل کمی (CMA2) و واحد تحلیل مقاله‌ها (نورمگز، مگ ایران) و رساله‌های ارشد و دکتری (ایران داک) در بازه زمانی ۱۳۸۵ الی ۱۴۰۲ است. به روش تعمیدی غیراحتمالی (ارزیابی مقاله برحسب ملاک ورود و خروج) از جامعه آماری گردآوری شده ۴۸ سند علمی؛ ۲۲ حجم نمونه انتخاب و نتایج با ابزار آزمون d کوهن و f فیشر تحلیل شده است. نتایج نشان می‌دهد که در تمامی پژوهش‌ها در استان‌های کشور، سرمایه اجتماعی نقش حیاتی و سازنده در ارتقای رضایت از زندگی داشته و مقدار اثر آن در مدل برابر با ۰/۴۶۱ است. در نهایت مهم‌ترین مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی مؤثر بر رضایت از زندگی شامل اعتماد اجتماعی؛ تعلق دینی؛ تعلق اجتماعی؛ حمایت اجتماعی؛ انسجام اجتماعی و مشارکت اجتماعی هستند.

واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی، رضایت از زندگی، تعلق دینی، تعلق اجتماعی

*نویسنده مسئول: طاها عشایری، استادیار و عضو هیئت علمی گروه تاریخ و جامعه‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی.

t.ashayeri@uma.ac.ir

استاد به این مقاله: عشایری، طاها، جهان پرور، طاهره، آقازاده، پرستو، نوری، محمد. (۱۴۰۳). مطالعه تأثیر شاخص‌های سرمایه اجتماعی بر میزان رضایت از زندگی شهروندان ایرانی. نشریه روانشناسی اجتماعی، ۷۳ (۱۲)، ۳۰-۴۷.

مقدمه

رضایت به معنای، خوشنودی، شادکامی، پسندیدن، میل مثبت هست. رضایت جز آن دسته از احساساتی است که ابعاد مختلفی دارد. یکی از ابعاد آن، رضایت از زندگی است. بحث درباره رضایت، شادی و سرور در زندگی به یونان باستان برمی‌گردد (بیمونت، ۲۰۲۳). انسان‌ها موجوداتی اجتماعی هستند که از ابتدای تولد تا هنگام مرگ در اجتماع به سر برده و شادکامی و خرسندی آن‌ها در زندگی اجتماعی درگرو روابط اجتماعی ایجاد می‌شود (نوغانی و همکاران، ۱۳۸۹). رضایت از زندگی را مجموعه‌ای از احساسات سازگاری و نشانی از همسویی توقعات انسان با پادشاهی است که زندگی برای او فراهم می‌آورد (نیازی و همکاران، ۱۳۹۶). رضایت از زندگی، ارزیابی ذهنی فرد از کیفیت کلی زندگی خویش و یا برخی از جنبه‌های خاص زندگی‌اش است (ایرانفرد و همکاران، ۱۴۰۰). در پرتو موج‌های فعلی جهانی شدن و فردگرایی در جوامع غربی، محققان بر این اجماع دارند که به دلیل تحرک اجتماعی، ناهمگونی و افزایش تغییرات اجتماعی، قطبی شدن سبک زندگی، تغییرات الگوی شغلی، منابع سرمایه اجتماعی به‌طور قابل توجهی کاهش یافته است؛ دلیل آن، ضیف شدن سنت‌های همسایگی و نظام کنترلی است. شبکه‌های

اجتماعی؛ به‌طور فزاینده به حالتی منطقه‌ای، ملی، فراملی و مجازی تقسیم می‌شوند (یوری، ۲۰۱۱)؛ برخی از روابط اجتماعی در این قالب قرار نمی‌گیرند، بلکه با مفهوم نظام همسایگی و اجتماع محلی قابل تبیین است که به رضایت از زندگی کمک شایانی می‌کند. اجتماع محلی، نظام همسایگی، شبکه‌های محلی غیررسمی که در کل به نام سرمایه اجتماعی شناخته می‌شوند (ولکر و همکاران، ۲۰۰۷). همه این مؤلفه‌ها به ارتقای رضایت اجتماعی و کسب هویت اجتماعی، تعلق جمعی و در کل احساس آرامش جمعی کمک می‌کند. اهمیت نظام همسایگی و محلی؛ نه در تماس اجتماعی بلکه در تأثیر آن بر رضایت از زندگی افراد قابل توجه است (هلیول و پاتنام، ۲۰۰۴). چنین ارتباطی با شادی و شادکامی بالای افراد همراه است. سرمایه اجتماعی یکی از شاخص‌های رشد و توسعه جوامع به شمار آمده و در غیاب آن پیمودن راه توسعه دشوار می‌گردد (شیرازی و همکاران، ۱۴۰۰). سرمایه اجتماعی بر اساس نظریه بسیاری از دانشمندان به پیوندها و ارتباطات میان اعضای یک شبکه به‌عنوان منبعی بالارزش اشاره دارد و از طریق هنجارها و اعتماد متقابل، موجب تحقق اهداف افراد و اعضای جامعه می‌گردد (مختارپور و فرزانه، ۱۴۰۰). به‌منظور تبیین فضای مفهومی این اصطلاح از واژگان و تعبیر گوناگونی چون انرژی اجتماعی^۱، روح اجتماعی^۲، زندگی محلی^۳، چسب اجتماعی^۴ استفاده شده است. بورديو موقعیت‌ها و روابطی که در درون گروه‌ها و شبکه‌های اجتماعی، امکان دسترسی به فرصت‌ها، اطلاعات، منابع مادی و موقعیت‌های اجتماعی را برای افراد افزایش می‌دهد، سرمایه اجتماعی می‌داند (خزاعی و برغمدي، ۱۳۸۵). بورديو حضور سرمایه اجتماعی را در کسب و تأمین رضایت اجتماعی مؤثر می‌داند (بورديو، ۱۹۸۳ و کلمن، ۱۹۸۸).

رضایت از زندگی یکی از مؤلفه‌های مهم روان‌شناختی هست. این مؤلفه با متغیرهای دیگری همچون احساس بهزیستی، رفاه، خشنودی در ارتباط است. اصولاً افرادی که رضایت از زندگی را تجربه می‌کنند خود را فردی خوشبخت و شاد می‌دانند. رضایت از زندگی را می‌توان جز مؤلفه‌های نسبی هم در نظر گرفت. فرد ممکن است در مواقعی احساس رضایت را تجربه کند و در موقعیت‌های دیگر، حس رضایت نداشته باشد. سرمایه اجتماعی مجموعه‌ای از ارزش‌های رسمی، تعهدات اخلاقی و احساسی و هنجاری است که اعضای گروه را جمع‌گرایی و خلاقیت و کارآفرینی سوق می‌دهد. سرمایه اجتماعی یا خلق ارتباط مؤثر کاری، مشارکت اجتماعی اعضای جامعه، هم‌فکری و تبادل اطلاعات، بازدهی اجتماعی، توسعه اجتماعی شهر را بهبود بخشد و تقویت می‌کند. به این معنی وجود فرصت عادلانه اجتماعی، تشویق و همدلی اجتماعی بین شهروندان، صداقت و روراستی و رعایت احترام متقابل منوط به وجود سرمایه اجتماعی است. رضایت از زندگی به معنای احساس عمومی رضایت از زندگی، تجربه هیجان‌های خوشایند و داشتن احساس‌های مثبت عدم تجربه هیجان‌های ناخوشایند و نداشتن احساس‌های منفی (حاجی احمدی فومنی و همکاران، ۱۳۹۳) است. شاخص رضایت از زندگی، ترکیبی از شرایط فردی و اجتماعی بوده و درواقع نشانه‌ای از نگرش‌های مثبت فرد نسبت به جهان و محیطی است در آن زندگی می‌کنند (حیدر نیکخو و همکاران، ۱۳۹۹). سرمایه اجتماعی؛ ظرفیت، جوهر اجتماعی یا هنجاری غیررسمی است که ارتباط، همکاری و اعتماد میان افراد و نهادهای یک جامعه را ارتقا می‌بخشد. سرمایه اجتماعی به‌عنوان متغیر مستقل (انسجام و همبستگی اجتماعی، اعتماد، تعلق و مشارکت) بر رضایت از زندگی تأثیر مستقیم دارد. رضایت از زندگی با توسعه سرمایه اجتماعی و گسترش فضا و میدان مشارکت‌پذیری شهروندان حاصل می‌شود، بنابراین ضروری است هرچه بیشتر زمینه‌های ارتقای سرمایه اجتماعی افراد در قالب گروه‌های اجتماعی، انجمن‌های غیرانتفاعی، تشکل‌های مردمی و تشکل‌های صنفی، محلی، همسایگی، گروه‌های فرهنگی، ورزشی و هنری فراهم‌شده و از این کانال، بهزیستی روانی، کیفیت زندگی و سلامت اجتماعی و درنهایت رضایت از زندگی شهروندان تأمین و ارتقا یابد. با توجه به موارد فوق و اهمیت سرمایه اجتماعی در کاهش آسیب‌ها و خطرات اجتماعی-فرهنگی (خودکشی،

¹ Social energy

² Community spirit

³ Community life

⁴ Social glue

طلاق، افسردگی، نگرانی و مسائل سلامتی)، مطالعه و برآورد نقش سرمایه اجتماعی در رضایت از زندگی الزامی و مهم به نظر می‌رسد.

بر این اساس سرمایه اجتماعی، نقش حیاتی در رضایت از زندگی انسان ایفا می‌کند، اعتماد اجتماعی، مشارکت، تعلق اجتماعی، حمایت و شبکه‌های اجتماعی-عاطفی، باعث کاهش فردگرایی، انزوا، احساس بیگانگی، استرس و اضطراب شده و رضایت از زندگی را افزایش می‌دهد. مطالعات پژوهشی متعددی در ایران راجع به سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی انجام گرفته است، با توجه گستردگی مطالعات و فقدان یک انسجام تجربی؛ پژوهش حاضر قصد دارد با رویکرد فراتحلیل؛ به سؤال زیر پاسخ دهد، آیا بین سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی رابطه معنی‌داری وجود دارد و مهم‌ترین مؤلفه‌های اثرگذار سرمایه اجتماعی بر از رضایت از زندگی کدامند؟

مبانی و رویکردهای نظری

سرمایه اجتماعی: سرمایه اجتماعی دارایی‌های غیر ملموس (شامل حسن نیت، دوستی، همدردی، مشارکت، تعامل اجتماعی بین افراد) است که بیشتر از همه در زندگی روزانه مردم، مهم و مؤثر تلقی می‌شود (گروه بهره‌وری استرالیا^۱، ۱۳۸۷). در بین خانواده‌ها و افراد که سازنده واحد اجتماعی‌اند، اگر کسی با همسایه‌اش و همسایه‌اش با دیگر همسایگانش تماس داشته باشد، حجمی از سرمایه اجتماعی انباشته خواهد شد که ممکن است بلافاصله نیازهای اجتماعی را برطرف سازد و شاید ظرفیت بالقوه‌ای باشد که برای بهبود اساسی شرایط زندگی کل اجتماع کفایت کند (برامکی یزدی، ۱۳۸۷).

رضایت از زندگی: رضایت از زندگی به‌عنوان قدردانی کلی فرد از تمام زندگی (وین هون، ۲۰۰۰) و یکی از مؤلفه‌های عینی بهزیستی محسوب می‌شود؛ زیرا شامل عکس‌العمل عاطفی فرد و قضاوت عام نسبت به رضایت از زندگی است (دینر و همکاران، ۱۹۹۹) که با پرسیدن از مردم درباره نحوه رضایت آن‌ها از زندگی، ارزیابی می‌شود. رضایت از زندگی، ارزیابی ذهنی فرد از کیفیت زندگی خود یا ارزیابی کلی فرد از احساسات، نگرش‌ها و رفتارهای خود درباره مثبت بود زندگی است (آقازارتی و همکاران، ۱۳۹۹). این امر شامل رضایت از مسکن، رضایت از شغل و رضایت از تندرستی؛ رضایت از خود، رضایت از دوستان، رضایت از خانواده، رضایت از محیط زندگی، رضایت از محیط کار؛ رغبت به زندگی، تناسب میان اهداف دست‌یافته با آرزوها، شاد بودن و نگاه مثبت داشتن، ثبات قدم و شکیبایی و تصور از خود به لحاظ زیستی، روانی اجتماعی است (هزارجریبی و صفری شالی، ۱۳۸۹). به‌طور کلی رضایت از زندگی سه بعد اصلی دارد:

- رضایت ناشی از داشتن^۲: متأثر از میزان برخورداری افراد از امکانات است.
- رضایت ناشی از ارتباط^۳: معطوف به روابط اجتماعی است.
- رضایت ناشی از بودن^۴: بیشتر معطوف به چگونگی زمان در اختیار در قالب اوقات فراغت می‌شود (غفاری و امید، ۱۳۸۸).

تأثیر سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی

سرمایه اجتماعی، از مفاهیم نظری شناخته‌شده و رایج در پژوهش‌های مرتبط با محیط شغلی است که روی منابع جمعی از جمله شبکه‌های اجتماعی میان همکاران در یک سازمان تکیه دارد (پدرسن و همکاران^۵، ۲۰۲۳). این مفهوم اشاره به سرمایه، دارایی و دستیاری به‌دست‌آمده از طریق روابط و پیوندهای اجتماعی دارد که روی رضایت و کیفیت زندگی تأثیر دارد (بهرامی و همکاران، ۲۰۲۳). کارکرد اصلی سرمایه اجتماعی، ارتباط میان افراد و

2. Australian Productivity Commission

² Having

³ Relation

⁴ Being

⁵ Pedersen, Jakobsen, Buttenschön, & Haagerup,

گردهمایی آن‌هاست (بولن^۱، ۲۰۰۰)؛ این امر توسط تعامل میان شبکه‌های اجتماعی، منابع اطلاعات اجتماعی، ایده، هنجار، همکاری، حمایت عاطفی و اعتماد میان فردی خلق می‌شود، سرمایه اجتماعی از این طریق کارایی جامعه را با ارتقای شرایط کنش تعاونی بهبود می‌بخشد. سرمایه اجتماعی، یک ثروت جمعی است که با تکیه بر اعتماد، تعامل متقابل، مشارکت مدنی و شبکه‌های اجتماعی بیان می‌شود (لو و همکاران، ۲۰۱۸). سرمایه اجتماعی و به‌ویژه اعتماد اجتماعی بنیان عمده روابط اجتماعی بوده و نقش کلیدی در تحولات اقتصادی و اجتماعی دارد (آنه و دمین، ۲۰۲۰). سرمایه اجتماعی به تعامل اجتماعی در میان افراد، شبکه‌ها و اجتماع اشاره دارد (کو، ۲۰۲۱). در تمامی مطالعات تأثیر مثبت سرمایه اجتماعی روی سلامتی افراد و کارایی سازمان، مورد تأیید قرار گرفته است (کیم و همکاران، ۲۰۱۵). سرمایه اجتماعی این اصل را می‌رساند که با افزایش حضور فرد در تعامل جمعی، از میزان استرس، نگرانی و اضطراب کاسته شده و در طول حیات اجتماعی، رضایت از زندگی افزایش می‌یابد (اوکسانن و همکاران، ۲۰۱۰). سرمایه اجتماعی، دانش، هنجار، قوانین و شبکه‌های مشترکی اشاره دراند که روابط جمعی را تسهیل می‌کند (وولکاک، ۲۰۰۱) که معادل با مهربانی، اجتماع، شفقت متقابل و آمیزش اجتماعی بین یک گروه از مردم و خانواده‌های تشکیل‌دهنده یک واحد اجتماعی است (کوتو و همکاران، ۲۰۲۰). سرمایه اجتماعی، به‌عنوان ارتباطی میان افراد، شبکه‌های اجتماعی و هنجارها و اعتماد متقابلی تعریف می‌شود که از گروه‌های جمعی برمی‌خیزد و از تعامل میان فردی تا ارتباط با دوستان، خانواده، همکاران، همسایه‌ها و شبکه‌های غیررسمی، عضویت در گروه‌ها، تشکیل‌شده است که سازه آن اعتماد، هنجار متقابل و مشارکت مدنی است (مارلوس و همکاران، ۲۰۱۸). رضایت از زندگی، تحت تأثیر منابع اجتماعی (روابط اجتماعی، محیط اجتماعی، استقلال مالی، دسترسی به خدمات درمانی-مراقبتی) است که این امر از طریق سرمایه اجتماعی به‌راحتی قابل تأمین بوده و روی رضایت از زندگی را تحت تأثیر قرار می‌دهد (دل باریو و همکاران، ۲۰۲۱). سرمایه اجتماعی به‌عنوان یک فاکتور اجتماعی؛ کمک‌کننده و پشتوانه قوی برای رضایت مثبت از زندگی در میان افراد و گروه‌ها تلقی می‌شود (مور و کواشی، ۲۰۱۷). در این میان، اعتماد اجتماعی و توسعه آن، صداقت، همپاری و مشارکت، اصلی‌ترین عوامل در خلق یک فضای رضایت‌آمیز از زندگی انسان‌ها هستند (یاموکوا، ۲۰۰۸). حمایت اجتماعی از سوی اعضای خانواده، سبب ارتقای سلامت و رضایت از زندگی می‌شود (شربتیان و عرفانیان قصاب، ۱۳۹۷). پژوهشگران ارتباطی مثبت و معنی‌داری میان سرمایه اجتماعی با دو مؤلفه سلامت ذهنی و سلامت جسمانی یافته‌اند. به‌طوری‌که سلامت اجتماعی در خلق احساس رضایت از زندگی نقش مهمی را بازی می‌کند (وانگ و همکاران، ۲۰۲۲). در ادامه به پیشینه‌های خارجی و داخلی مرتبط با موضوع اشاره می‌شود:

ژانگ و همکاران (۲۰۲۴)، در مطالعه‌ای با عنوان "رابطه میان سرمایه اجتماعی افراد و رضایت از زندگی در میان دانشجویان دانشگاه چین" از حجم نمونه ۵۴ نفری به روش پیمایش و نظری سنجی عمومی نشان می‌دهد که سرمایه اجتماعی به‌عنوان یک مفهوم کاربردی، کلیه رفتارهای دانشجویان را تحت پوشش قرار می‌دهد، به‌طوری‌که رابطه مثبتی میان سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی مشاهده شده و این متغیر میزان تاب‌آوری، تحمل، امیدواری، نشاط و رضایت آن‌ها را از زندگی تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ به هر میزان که کیفیت حمایت، انسجام، اعتماد و مشارکت در دانشجویان افزایش یابد، ارزیابی آن‌ها از زندگی مثبت و بهتر می‌شود.

رشید و امین (۲۰۲۳)، در پژوهشی با عنوان "میانجی‌گری کیفیت زندگی کاری بین سرمایه اجتماعی مرتبط با کار و رضایت از زندگی در میان متخصصان سلامت" با نمونه ۳۳۰ نفری نشان می‌دهند که با ارتقای سرمایه اجتماعی، رضایت از زندگی در این نیروی انسانی افزایش یافته است. در این میان حمایت اجتماعی، انسجام اجتماعی و اعتماد نقش تأثیرگذاری داشته است.

سان هانگ و همکاران (۲۰۲۳)، در مطالعه‌ای با عنوان "روابط میان سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی میان مردم جنوب خمر در ویتنام" با حجم نمونه ۳۰۲ نفری نشان داند که سرمایه اجتماعی؛ با ایجاد عزت‌نفس و احترام اجتماعی در فرد، به تقویت رضایت از زندگی آن‌ها منجر می‌شود. به‌این‌ترتیب سرمایه اجتماعی با ایجاد احساس

¹ Bullen

مسئولیت اجتماعی، ارتقای عزت اجتماعی و حضور فرد در شبکه های اجتماعی و افزایش روابط اجتماعی به افزایش حس رضایت منجر می شود، همچنین آگاهی اجتماعی، حمایت اجتماعی، اعتماد و انسجام عمیق نقش اساسی در بهبود رضایت از زندگی داشته است.

سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی در ایران به دلیل نیازهای فردی و اجتماعی مورد پژوهش فراوانی بوده است. اولین پژوهش در این زمینه متعلق به ماجدی و لهسایی زاده (۱۳۸۵) در استان فارس با نمونه ۵۰۹ به روش طبقه بندی در بین مردم روستاییان انجام شده و نشان می دهد که سرمایه اجتماعی تأثیرگذار عامل در ارتقای رضایت از زندگی مردم روستانشین است. همچنین ناصری نوجده سادات (۱۳۸۷) در تهران با نمونه آماری ۴۰۵ نفری در بین شهروندان بالای ۱۸ سال نشان دادند که اعتماد، انسجام، مشارکت با رضایت از زندگی رابطه معنی داری داشته است. در نهایت مطالعات سینایی و همکاران (۱۴۰۲)، رضایی نسب (۱۴۰۲)، آقایی و موسوی (۱۴۰۱)، شیرازی و همکاران (۱۴۰۰)، آخوندی و لک (۱۳۹۸)، زکی (۱۳۹۸)، عمران پور افشار (۱۳۹۷)، اسمعیلی و همکاران (۱۳۹۶)، رستمی و همکاران (۳۹۶)، حاتمی نژاد و همکاران (۱۳۹۵)، رشیدی (۱۳۹۴)، صوفی (۱۳۹۳)، پیلتن و نیکنام (۱۳۹۱)، رابع زارع (۱۳۹۱)، بابایی و باینگانی (۱۳۹۰)، نوغانی و همکاران (۱۳۸۹)، میری (۱۳۸۹)، نصیری ماهینی (۱۳۸۸)، علیزاده قوی فکر (۱۳۸۸)، صادقیان رائی (۱۳۸۸) بر این یافته ها رسیدند که سرمایه اجتماعی رابطه مستقیم و معنی داری با رضایت از زندگی تأثیر داشته است. همچنین مؤلفه های سرمایه اجتماعی از جمله اعتماد اجتماعی؛ دین داری؛ تعلق اجتماعی؛ حمایت اجتماعی؛ انسجام اجتماعی و مشارکت اجتماعی در ایجاد رضایت از زندگی نقش مهمی را داشته اند. به طور خلاصه پیشینه تجربی پژوهش داخلی در جدول شماره ۱ آمده است.

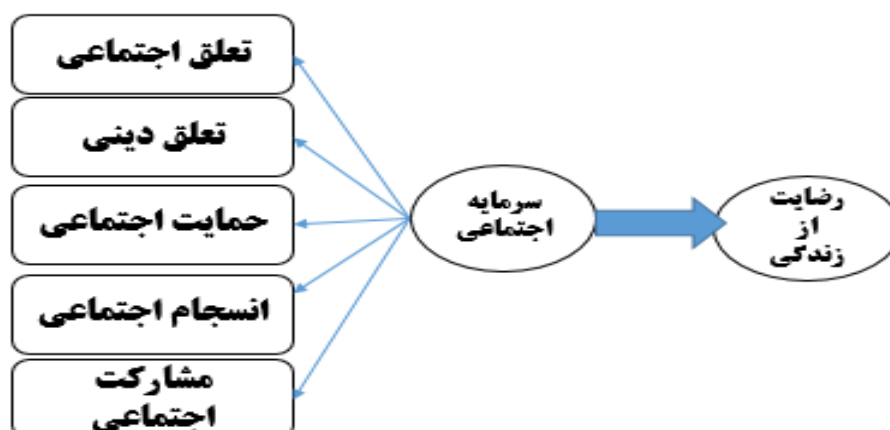
جدول ۱: پیشینه تجربی

نویسنده (سال)	قومیت	استان	حجم نمونه	شیوه نمونه گیری	رشته نویسنده	نوع مقاله	گروه
سینایی و همکاران (۱۴۰۲)	فارس	تهران	۳۸۴	خوشه ای	علوم اجتماعی	مقاله پژوهشی	سالمندان
رضایی نسب (۱۴۰۲)	کردی	ایلام	۳۸۳	تصادفی خوشه ای	علوم اجتماعی	کنفرانس	افراد ۲۰ سال به بالا
آقایی و موسوی (۱۴۰۱)	فارسی	اصفهان	۴۱۳	خوشه ای و چندمرحله ای	علوم اجتماعی	مقاله پژوهشی	اعضای محله
شیرازی و همکاران (۱۴۰۰)	فارسی	اصفهان	۳۸۴	خوشه ای و چندمرحله ای	علوم اجتماعی	مقاله پژوهشی	شهروندان
آخوندی و لک (۱۳۹۸)	فارسی	خراسان جنوبی	۳۸۶	تصادفی ساده	علوم اجتماعی	مقاله پژوهشی	خانوارها
زکی (۱۳۹۸)	فارسی	اصفهان	۳۸۴	خوشه ای	علوم اجتماعی	مقاله پژوهشی	زنان شاغل و خانه دار ۲۰-۴۹ ساله
عمران پور افشار (۱۳۹۷)	مازندرانی	مازندران	۲۵۵	خوشه ای و چندمرحله ای	مدیریت دولتی	پایان نامه ارشد	روستائیان
اسمعیلی و همکاران (۱۳۹۶)	آذری	ارومیه	۳۹۸	تصادفی خوشه ای و چندمرحله ای	مددکاری اجتماعی	مقاله کنفرانسی	دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه
رستمی و همکاران (۳۹۶)	لری	لرستان	۲۵۴	تصادفی ساده	علوم اجتماعی	مقاله کنفرانسی	زوجین شهرستان دلفان
حاتمی نژاد و	فارسی	تهران	۴۰۰	تصادفی ساده	جغرافیا	مقاله	شهروندان

همکاران (۱۳۹۵)	پژوهشی						
رشدی (۱۳۹۴)	کردی	کردستان	۱۴۶	تصادفی	علوم اجتماعی	پایان نامه ارشد	زنان توان خواه
صوفی (۱۳۹۳)	فارسی	خوزستان	۳۸۱	خوشه ای	علوم اجتماعی	پایان نامه ارشد	شهروندان ۱۵ سال و بالاتر
پیلتن و نیکنام (۱۳۹۱)	بختیاری	فارس	۴۰۰	خوشه ای	علوم اجتماعی	مقاله پژوهشی	شهروندان
رابع زارع (۱۳۹۱)	فارسی	تهران	۲۶۰	تصادفی	علوم اجتماعی	پایان نامه ارشد	کارکنان کادر نیروی انتظامی
بابایی و باینگانی (۱۳۹۰)	کرد	کرمانشاه	۴۱۰	تصادفی	علوم اجتماعی	مقاله پژوهشی	جوانان
نوغانی و همکاران (۱۳۸۹)	فارسی	خراسان رضوی	۴۲۵	تصادفی طبقه ای	علوم اجتماعی	مقاله پژوهشی	دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی
میری (۱۳۸۹)	بلوچ	سیستان و بلوچستان	365	طبقه ای	جغرافیا	مقاله پژوهشی	روستاییان
نصیری ماهینی (۱۳۸۸)	فارسی	تهران	۳۷۰	تصادفی	علوم اجتماعی	پایان نامه ارشد	زنان سرپرست خانوار
علیزاده قوی فکر (۱۳۸۸)	آذری	تبریز	۳۸۴	سهمیه ای	علوم اجتماعی	پایان نامه ارشد	زنان ۲۰-۴۰ سال شهر تبریز
صادقیان رائی (۱۳۸۸)	فارسی	خراسان رضوی	۲۶۰	تصادفی ساده	علوم اجتماعی	پایان نامه ارشد	شاغلین و بازنشستگان
ناصری نوحده سادات (۱۳۸۷)	فارسی	تهران	۴۰۵	خوشه ای	علوم اجتماعی	پایان نامه ارشد	شهروندان ۱۸ سال
ماجدی و لهسایی زاده (۱۳۸۵)	فارس	استان فارس	۵۰۹	طبقه بندی	علوم اجتماعی	مقاله پژوهشی	روستاییان

الگوی نظری پژوهش

بر این اساس الگوی نظری ارتباط بین سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی بر طبق مبانی نظری، پیشینه و دیدگاه نظری به شرح زیر تدوین شده است.

شکل ۱. الگوی نظری پژوهش

روش پژوهش

در این تحقیق از فراتحلیل کمی بهره گرفته شده است. فراتحلیل برآورد اندازه اثر مطالعات در یک واحد اصلی است که با ارجاع به مقالات منتشره، سال پژوهش، متغیرهای معنی دار با وابسته ارزیابی می شود. برای دریافت و جمع آوری مقالات از سایت نورمگز، سیویلیکا، ایران داک و مگ ایران با کلیدواژه "سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی" در بازه زمانی ۱۳۸۵ الی ۱۴۰۲، با حجم نمونه ۴۷ تحقیق را شناسایی و بعد از کنترل از حیث روشی، اعتبار، روایی و یافته های علمی، تعداد ۲۲ سند وارد نرم افزار شده و اندازه اثر نهایی هر پژوهش و اثر نهایی کل به وسیله فرمول فیشر و کوهن برآورد شده است.

یافته ها

- رشته تخصصی نویسندگان مسئول ۸۱ درصد علوم اجتماعی؛ ۱۰ درصد علوم جغرافیا؛ ۵ درصد مددکاری اجتماعی و ۴ درصد مدیریت دولتی هستند.
 - شیوه نمونه گیری مطالعات در ۴۸ درصد تصادفی ساده؛ ۱۴ درصد تصادفی طبقه ای؛ ۳۳ درصد خوشه ای و ۵ درصد سهمیه ای هستند.
 - جنسیت تحت مطالعه در ۷۶ درصد مرد و ۲۴ درصد زن هستند.
 - هویت قومی ۵۷ درصد فارس؛ ۱۴ درصد کرد؛ ۱۰ درصد آذری؛ ۵ درصد لر؛ ۴ درصد مازنی؛ ۴ درصد بختیاری و ۶ درصد بلوچ هستند.
 - نوع سند پژوهش در ۴۸ درصد مقاله پژوهشی؛ ۳۸ درصد پایان نامه کارشناسی ارشد و ۱۴ درصد مقاله کنفراسی (همایشی) هستند.
- در این بخش، یافته های حاصل از فراتحلیل به تفکیک مطالعات ارائه شده است.

تأثیر سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی

جدول ۲. اندازه اثر سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی

نویسندگان و سال					گزارش آماری
sig	Z	upper	lower	Effect size	
0.000	۳/۰۳۸	۰.۲۵۱	۰.۱۲۴	۰.۶۷۸	سینایی و همکاران (۱۴۰۲)
0.000	۴/۸۹۳	۰.۴۸۱	۰.۱۰۲	۰.۵۵۰	رضایی نسب (۱۴۰۲)
0.000	5.606	0.357	0.178	0.270	آقای و موسوی (۱۴۰۱)
0.000	4.778	0.332	0.143	0.240	شیرازی و همکاران (۱۴۰۰)
0.000	7.152	0.435	0.259	0.350	آخوندی و لک (۱۳۹۸)
0.000	24.804	0.879	0.824	0.854	زکی (۱۳۹۸)
0.000	14.777	0.783	0.668	0.731	عمران پور افشار (۱۳۹۷)
0.000	9.633	0.525	0.368	0.450	اسمعیلی و همکاران (۱۳۹۶)
0.000	9.797	0.630	0.458	0.550	رستمی و همکاران (۳۹۶)
0.000	10.395	0.551	0.400	0.479	حاتمی نژاد و همکاران (۱۳۹۵)
0.000	4.812	0.513	0.234	0.382	رشیدی (۱۳۹۴)
0.000	15.798	0.723	0.612	0.671	صوفی (۱۳۹۳)

0.000	8.512	0.482	0.317	0.403	پیلتن و نیکنام (۱۳۹۱)
0.000	5.352	0.427	0.209	0.322	رابع زارع (۱۳۹۱)
0.001	3.277	0.254	0.065	0.161	بابایی و باینگانی (۱۳۹۰)
0.000	6.291	0.381	0.208	0.279	نوغانی و همکاران (۱۳۸۹)
0.000	3.561	0.282	0.084	0.185	میری (۱۳۸۹)
0.000	9.969	0.553	0.395	0.478	نصیری ماهینی (۱۳۸۸)
0.000	9.856	0.541	0.384	0.466	علیزاده قوی فکر (۱۳۸۸)
0.003	2.951	0.297	0.062	0.182	صادقیان رائی (۱۳۸۸)
0.000	20.069	0.800	0.718	0.762	ناصری نوجده سادات (۱۳۸۷)
0.000	9.503	0.470	0.323	0.399	ماجدی و لهسایی زاده (۱۳۸۵)

نتایج نشان می‌دهد که سرمایه اجتماعی در تمامی پژوهش‌ها دارای تأثیر معنی‌داری بر رضایت از زندگی داشته است.

ضریب اندازه اثر کل سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی

جدول ۳. اندازه اثر کل سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی

نوع متغیر					گزارش آماری
sig	Z	upper	lower	Effect size	
۰/۰۰۰	۷/۴۵۴	۰/۵۵۸	۰/۳۵۲	۰/۴۶۱	سرمایه اجتماعی (کلی)

طبق یافته‌های جدول فوق، سرمایه اجتماعی تأثیر معنی‌دار و مستقیمی بر ارتقای رضایت از زندگی در جامعه ایرانی داشته و با افزایش سطوح سرمایه اجتماعی، میزان از رضایت از زندگی نیز تغییر یافته و بهتر می‌شود و مقدار این ضریب برابر با ۴۶ درصد است.

ضریب تأثیر مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی

جدول ۴. اندازه اثر مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی

نوع متغیر					گزارش آماری
sig	Z	upper	lower	Effect size	
۰/۰۰۰	۱۶/۰۱۵	۰/۲۸۸	۰/۱۳۷	۰/۲۸۹	اعتماد اجتماعی
۰/۰۰۰	۱۱/۷۹۱	۰/۱۶۶	۰/۰۵۱	۰/۳۹۱	تعلق دینی
۰/۰۰۰	۱۹/۰۲۳	۰/۵۸۱	۰/۲۳۱	۰/۲۷۶	تعلق اجتماعی
۰/۰۰۰	۱۲/۸۲۶	۰/۱۹۰	۰/۰۲۶	۰/۴۰۰	حمایت اجتماعی
۰/۰۰۰	۹/۵۱۳	۰/۳۷۰	۰/۱۶۲	۰/۳۸۹	انسجام اجتماعی
۰/۰۰۰	۴۲/۰۳۶	۰/۴۷۹	۰/۴۴۲	۰/۴۶۰	مشارکت اجتماعی

طبق نتایج جدول فوق:

- اعتماد اجتماعی بر ارتقای رضایت از زندگی تأثیر معنی‌داری داشته و مقدار ضریب نهایی آن برابر با ۲۸ درصد است.
- تعلق دینی بر ارتقای رضایت از زندگی تأثیر معنی‌داری داشته و مقدار ضریب نهایی آن برابر با ۳۹ درصد است.
- تعلق اجتماعی بر ارتقای رضایت از زندگی تأثیر معنی‌داری داشته و مقدار ضریب نهایی آن برابر با ۲۷ درصد است.
- حمایت اجتماعی بر ارتقای رضایت از زندگی تأثیر معنی‌داری داشته و مقدار ضریب نهایی آن برابر با ۴۰ درصد است.

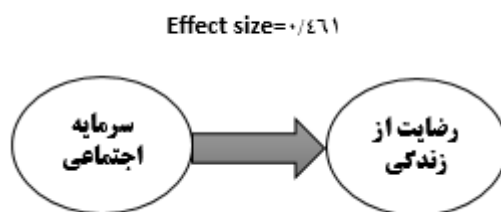
- انسجام اجتماعی بر ارتقای رضایت از زندگی تأثیر معنی داری داشته و مقدار ضریب نهایی آن برابر با ۱۶ درصد است.
- مشارکت اجتماعی بر ارتقای رضایت از زندگی تأثیر معنی داری داشته و مقدار ضریب نهایی آن برابر با ۴۶ درصد است.

بحث و نتیجه گیری

رضایت از زندگی، مفهومی نو و اصطلاحی بسیار حساس و کاربردی در زندگی جوامع امروز انسان هاست، به طوری که رضایت، آرامش، نشاط و پنداشت شهروندان نسبت به مسائل روزمره و امور زندگی بسیار حیاتی شده و تمامی نظام های اجتماعی سعی بر آن دارند تا با اصول و سیاست گذاری اجتماعی، رضایت اجتماعی مردم را تأمین نمایند. در این میان سرمایه اجتماعی و شدت آن در جامعه بر پنداشت، ارزیابی و باورهای مردم نسبت به رضایت از زندگی تأثیر فوق العاده ای دارد. با توجه به اهمیت سرمایه اجتماعی در ظهور و پایداری رضایت از زندگی، هدف اصلی پژوهش حاضر با تکیه بر روش کمی فراتحلیل ارزیابی و برآورد تأثیر سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی شهروندان در بازه زمانی ۱۳۸۵ الی ۱۴۰۲ بوده است. نتایج نمایانگر آن است که:

الف. پیامدهای سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی

مطالعه و فهم تأثیر سرمایه اجتماعی در مقوله رضایت از زندگی به دلیل اثرگذاری بر ثبات، سلامت و کاهش آسیب های اجتماعی در جوامع و مطالعه این مقوله و شناخت آن در برنامه ریزی های اجتماعی الزامی بوده و همچنین رضایت از جنبه های زندگی، از مؤلفه های نگرش مثبت افراد نسبت به جهانی است که در آن زندگی می کنند. می توان گفت که در سطح کلی ایران، سرمایه اجتماعی همچنان نقش فعال و مهمی در ارتقای رضایت از زندگی ایفا می کند و بین سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی رابطه معنی داری وجود دارد. مقدار این ضریب برابر با ۰/۴۶۱ بوده است. به طوری که یافته های فراتحلیل کمی در سطح استان های ایران با نتایج مطالعات سینایی و همکاران (۱۴۰۲)، رضایی نسب (۱۴۰۲)؛ آقایی و موسوی (۱۴۰۱)؛ شیرازی و همکاران (۱۴۰۰)؛ آخوندی و لک (۱۳۹۸)؛ زکی (۱۳۹۸)؛ عمران پور افشار (۱۳۹۷)؛ اسمعیلی و همکاران (۱۳۹۶)؛ رستمی و همکاران (۱۳۹۶)؛ حاتم نژاد و همکاران (۱۳۹۵)؛ رشیدی (۱۳۹۴)؛ صوفی (۱۳۹۳)؛ پیلتن و نیکنام (۱۳۹۱)؛ رابع زارع (۱۳۹۱)؛ بابایی و باینگانی (۱۳۹۰)؛ نوغانی و همکاران (۱۳۸۹)؛ میری (۱۳۸۹)؛ نصیری ماهینی (۱۳۸۸)؛ علیزاده قوی فکر (۱۳۸۸)؛ صادقیان رائی (۱۳۸۸) همخوانی داشته و آن ها را تأیید می کند. با افزایش میزان سرمایه اجتماعی افراد، خانواده ها و گروه ها؛ از فردگرایی، اضطراب، بیگانگی و انزوای اجتماعی آن ها کاسته شده و بر رضایت از زندگی آن ها افزوده می گردد. این رابطه در شکل زیر ترسیم شده است.

شکل ۲. تأثیر سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی

ب: پیامدهای مؤلفه های سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی

مطابق یافته های پژوهش، می توان گفت که:

- بین اعتماد اجتماعی و رضایت از زندگی رابطه معنی‌داری وجود دارد. مقدار این ضریب برابر با ۲۸ درصد بوده است.
- بین تعلق دینی و رضایت از زندگی رابطه معنی‌داری وجود دارد. مقدار این ضریب برابر با ۳۹ درصد بوده است.
- بین تعلق اجتماعی و رضایت از زندگی رابطه معنی‌داری وجود دارد. مقدار این ضریب برابر با ۲۷ درصد بوده است.
- بین حمایت اجتماعی و رضایت از زندگی رابطه معنی‌داری وجود دارد. مقدار این ضریب برابر با ۴۰ درصد بوده است.
- بین انسجام اجتماعی و رضایت از زندگی رابطه معنی‌داری وجود دارد. مقدار این ضریب برابر با ۳۸ درصد بوده است.
- بین مشارکت اجتماعی و رضایت از زندگی رابطه معنی‌داری وجود دارد. مقدار این ضریب برابر با ۴۶ درصد بوده است.

درنهایت باید گفت که سرمایه اجتماعی به‌مثابه سازوکار و مکانیسم نگه‌دارنده اجتماع محلی، فرامحلی و تعامل اجتماعی شهروندان، مانند چسبی اجتماعی، باعث کاهش اضطراب، افسردگی، نگرانی اجتماعی و افزایش رضایت از زندگی می‌شود. سرمایه اجتماعی، نقش مهم و سازنده در سبک، شیوه و نحوه زندگی افراد داشته و می‌تواند میزان رضایت از زندگی را ارتقا دهد. بررسی پژوهشگرانی ازجمله ژانگ و همکاران (۲۰۲۴)، رشید و امین (۲۰۲۳) و سان هانگ و همکاران (۲۰۲۳) بر این تأکید دارند که سرمایه اجتماعی با ایجاد عزت‌نفس، احترام اجتماعی، خلق آرامش درونی و کاهش اضطراب و ناآرامی روانی، به ارتقای رضایت از زندگی می‌انجامد، در این میان وجود پشتوانه عاطفی، حمایت‌های جمعی در هنگام مواجهه با مسائل و مشکلات روزمره، تقویت پیوندهای اجتماعی و انسجام و درنهایت مشارکت در حل نیازهای اجتماعی همدیگر، باعث می‌شود که افراد به لحاظ ذهنی و عینی احساس رضایت داشته باشند و سطح ناراضی‌های کاهش یابد، این تعامل و رابطه میان سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی میان ایرانیان خطی-مستقیم و پیوسته بوده است. بر این معنا که سرمایه اجتماعی به‌مثابه یک عنصر شناختی و هنجاری، نقش تعیین‌کننده در حفظ موجودیت، هستی، هویتی و تاب‌آوری روانی فرد در زندگی داشته و آن‌ها را از اضطراب، افسردگی، ناامیدی و رنج روانی -اجتماعی درو می‌کند. تلاش برای مطرح‌شدن مسئله سرمایه اجتماعی کشور در بالاترین سطوح تصمیم‌گیری و مشارکت همه نهادها و بخش‌های مرتبط، و متناسب با آن در تدوین و اجرای سیاست‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هماهنگ. بدون تردید بازآفرینی سرمایه اجتماعی امری زمان‌بر است که همکاری همه نهادها و بخش‌های اساسی جامعه را در یک بازده زمانی بلندمدت می‌طلبد. همچنین نیاز زندگی امروزی و مدرنیته، شکل‌گیری سرمایه اجتماعی غنی و بسط یافته فراطبقاتی بوده و این امر با مداخله عمومی هوشمندانه و استقرار هنجارهای اجتماعی نظیر عدالت، تضمین منافع عمومی، ارتقای فضیلت‌های اخلاقی غیر خودخواهانه، تقویت اعتماد، وابسته به تقویت انسجام اجتماعی، احساس تعلق اجتماعی، ارتقای احساس امنیت و تقویت اخلاقی زیستن است؛ به‌طوری‌که با فرهنگ‌سازی و نهادینه کردن ادبیات فعالیت‌های مشارکتی و داوطلبانه به شیوه‌های مختلف، پیوند مناسب مذهبی و دینی با نشاط و شادی زندگی؛ حفظ سنت‌های محلی، محیطی و ملی و بسترسازی حضور مردم در مسائل نظام اجتماعی-سیاسی می‌توان مسائل و آسیب‌های روانی-اجتماعی را در میان گروه‌های سنی، جوانان، حاشیه‌نشینان و سایر طبقات اجتماعی است.

اسمعیلی، صابر؛ تبریزی، محمدرضا، حافظنیا، محمد و ابراهیمی، فاطمه (۱۳۹۶). پیش‌بینی خودکارآمدی و رضایت از زندگی دانش آموزان دبیرستانی بر اساس سرمایه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی، *اولین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی*.

ایرانفرد، حسین؛ محمد طاهری، محمدرضا و سلطانی‌فر، محمد (۱۴۰۰). پیش‌بینی مؤلفه‌های رضایت از زندگی (خانواده، دوستان، دانشگاه، محیط زندگی و خود) بر اساس مهارت‌های ارتباطی در دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی، *سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت*، شماره ۶، دوره ۲، ص ۷۹-۸۷.

آخوندی، محمدباقر و لک، فاطمه (۱۳۹۸). بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی زناشویی در شهر بیرجند، *مطالعات اجتماعی خراسان*، شماره ۴، ص ۱-۳۴.

آقازارتی، علی؛ نجاتی‌فر، سارا و عاشوری، محمد (۱۳۹۹). بررسی رضایت و کیفیت زندگی و بهزیستی روان‌شناختی نوجوانان ناشنوا مطابق با نظریه زمان‌بندی اجتماعی، *پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری*، دوره ۵، شماره ۵۲، ص ۱۴-۲۶.

آقایی، نیلوفر و موسوی، سیدیعقوب (۱۴۰۱). ارزیابی تأثیر تغییرات سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی، *تغییرات اجتماعی-فرهنگی*، شماره ۳، ص ۶۷-۴۷.

بابایی یحیی، علی و بهمن، باینگانی (۱۳۹۰). بررسی تأثیر اشکال سرمایه‌بر رضایت از زندگی (مطالعه جوانان شهرستان پاپوه)، *فصلنامه پژوهش اجتماعی*، دوره ۴، شماره ۱۲، ص ۳۶-۱۷.

باقری‌روح، فاطمه (۱۳۹۴). رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و سرمایه اجتماعی با رضایت از زندگی در دانشجویان، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، مجتمع دانشگاهی ولیعصر (عج)، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.

براتی، ناصر و یزدان پناه شاه‌آبادی، محمدرضا (۱۳۹۰). بررسی ارتباط مفهومی سرمایه اجتماعی و کیفیت زندگی در محیط شهری (نمونه موردی: شهر جدید پردیس)، *جامعه پژوهی فرهنگی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی*، سال ۲، شماره ۱، ص ۴۹-۲۵.

براتی، ناصر و یزدان پناه شاه‌آبادی، محمدرضا (۱۳۹۴). ارزیابی سرمایه اجتماعی به‌عنوان عامل اساسی در ارتقا کیفیت زندگی در شهرهای جدید، نمونه موردی: شهر جدید پردیس، *فصلنامه آرمان‌شهر*، دوره ۸، ص ۲۹۹-۲۸۹.

پیلتن، فخرالسادات و نیکنام، فاطمه (۱۳۹۱). بررسی نقش سرمایه اجتماعی بر رضایت از کیفیت زندگی (مطالعه موردی شهروندان ۳۰ سال و بالاتر شهر نورآباد ممسنی)، *تغییرات اجتماعی-فرهنگی*، دوره ۹، شماره ۳، ص ۱۶-۳۱.

توانا، علی (۱۳۹۸). مطالعه جامعه‌شناختی میزان رضایت از زندگی شهری و مؤلفه‌های تعیین‌کننده آن در بین چهار گروه قومی حاشیه‌نشین شهر کابل، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه بوعلی سینا، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی.

حاتمی‌نژاد، حسین؛ عیوضلو، داود و خزایی‌زاده، فاطمه (۱۳۹۵). بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و رضایت از کیفیت زندگی در فضاهای شهری (مطالعه موردی: منطقه ۹ شهرداری تهران)، *پژوهش‌های جغرافیایی انسانی*، شماره ۹۶، ص ۳۴۹-۳۶۱.

رابع زارع، حمید (۱۳۹۱). بررسی رابطه سرمایه اجتماعی با میزان رضایت از زندگی در بین کارکنان کادر نیروی انتظامی (مطالعه موردی ستاد فرماندهی)، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، مرکز پیام نور تهران، دانشکده علوم اجتماعی.

رستمی، سعید؛ نامداری، مهرداد؛ رحمانی، محمدحسین و فرهادیان، احسان (۱۳۹۶). بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی (مطالعه موردی زوجین شهرستان دلفان)، *پنجمین کنگره علمی پژوهشی سراسری توسعه و ترویج علوم تربیتی و روانشناسی*.

رشیدی، فرزانه (۱۳۹۴). عوامل اجتماعی مؤثر بر رضایت از زندگی (مطالعه موردی زنان توان‌خواه شهرستان سقز استان کردستان)، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده علوم اجتماعی.

رضایی‌نسب، زهرا (۱۴۰۲). بررسی عوامل مؤثر بر رضایت از زندگی (مورد مطالعه: شهر ایلام)، *شانزدهمین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی*.

زکی، محمدعلی (۱۳۹۸). تبیین جامعه‌شناختی رضایت از زندگی زنان، *مطالعات کاربردی در علوم اجتماعی*، شماره ۵، دوره ۸.

السادات همایونی، فاطمه و میرحسینی، زهرا (۱۴۰۰). نقش سرمایه اجتماعی بر رضایت‌مندی از عملکرد دولت در سیاست‌گذاری مهار کرونا در شهر تهران، *فصلنامه دولت پژوهشی*، شماره ۲۷، ص ۹۰-۱۲۲.

سجودی، عادل؛ معصومی‌راد، رضا و عبدی، فرزین (۱۳۹۴). بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر رضایت از زندگی (مطالعه موردی دانشجویان پیام نور شفقت)، *رویش روانشناسی*، سال ۴، شماره ۳، ص ۳۰-۱۹.

سینائی، سیدعطاالله و جلیلی، مهناز و کمالخانی، فاطمه، ۱۴۰۲، تأثیر سبک زندگی و سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی در بین سالمندان (مورد مطالعه: سالمندان منطقه ۶ در سال ۱۴۰۰)، *فصلنامه صنعت و دانشگاه*، شماره ۵۳، دوره ۱۴، ص ۱۰۹-۱۲۴.

شربتیان، محمدحسن و عرفانیان قصاب، المیرا (۱۳۹۷). تأثیر سرمایه اجتماعی بر بهزیستی اجتماعی به واسطه نقش میانجی کیفیت زندگی و رضایت از زندگی (مطالعه موردی: جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله شهرستان قاین)، *فصلنامه توسعه اجتماعی (توسعه انسانی سابق)*، دوره ۱۳، شماره ۱، ص ۲۲۷-۱۹۵.

شیرازی، زینب؛ چیت‌ساز؛ محمدعلی و حجازی، سیدناصر (۱۴۰۰). بررسی جامعه‌شناختی ارتباط بین سرمایه اجتماعی و رضایت از زندگی در بین شهروندان شهر رضا، *پژوهش‌های جامعه‌شناختی*، سال ۱۵، شماره ۴، ص ۲۴-۷.

صادقیان‌رائی، محبوبه (۱۳۸۸). بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی بازنشستگان و رضایت آنان از زندگی (مطالعه مقایسه‌ای بین شاغلین و بازنشستگان بانک ملت در ۱۰ سال اخیر در خراسان رضوی)، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، مرکز پیام نور تهران، دانشکده علوم اجتماعی.

صوفی، جمال (۱۳۹۳). بررسی عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر رضایت از زندگی شهروندان (مورد مطالعه: شهروندان ۱۵ سال و بالاتر شهر شادگان)، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه شهید چمران اهواز، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی.

عبدیوسفخانی، زینب و اکبری نوغانی، حسین (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین هوش معنوی و رضایت از زندگی، *فصلنامه پژوهشنامه تربیتی*، سال ۹، شماره ۳۸، ص ۵۴-۳۹.

علی بابایی، یحیی و باینگانی، بهمن (۱۳۸۹). بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی در میان جوانان، *جامعه‌شناسی ایران*، شماره ۴، ص ۱۱۳-۸۲.

علیزاده‌قوی فکر، رضوان (۱۳۸۸). بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی زنان ۲۰-۴۰ سال شهر تبریز، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه اصفهان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.

عمران‌پورافشار، بهروز (۱۳۹۷). بررسی تأثیر ابعاد سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی اجتماعی روستائیان (مورد مطالعه: روستاهای بخش مرکزی تنکابن)، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه پیام نور استان گیلان، مرکز پیام نور رشت.

غلام‌حیدرنیکخو، خلیل؛ اسماعیل‌پور، منصور؛ بیرامی و هاشمی، تورج (۱۳۹۹). روابط ساختاری سرمایه روان‌شناختی و امید به زندگی با میانجی‌گری مؤلفه‌های کیفیت زندگی و رضایت از زندگی میان‌سالان، *فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی*، سال ۱۵، شماره ۵۷.

- لک، فاطمه (۱۳۹۷). تأثیر سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی زنشویی در شهر بیرجند، *پایان نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه بیرجند، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
- ماجدی، سید مسعود و لهسایی زاده، عبدالعلی (۱۳۸۵). بررسی رابطه بین متغیرهای زمینه‌ای، سرمایه اجتماعی و رضایت از کیفیت زندگی (مطالعه موردی در روستاهای استان فارس)، *روستا و توسعه*، شماره ۴، ص ۹۲-۱۳۷.
- مختاریپور، مهدی و فرزانه، پروین (۱۴۰۰). مدلسازی رابطه علت و معلولی سرمایه اجتماعی و کیفیت زندگی (مطالعه موردی: ساکنین منطقه ۲ شهر تهران)، *نشریه ضیافت فرهنگی و سرمایه اجتماعی*، دوره ۱، شماره ۱ - شماره پیاپی ۱، ص ۶۰-۹۰.
- میری، غلامرضا (۱۳۸۹). بررسی نقش سرمایه اجتماعی و رضایت از کیفیت زندگی (مطالعه موردی بخش پشت آب سیستان)، *جغرافیای انسانی*، سال ۲، شماره ۴.
- ناصری نوحه سادات، رقیه (۱۳۸۷). بررسی میزان تأثیر سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی، *پایان نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده علوم اجتماعی.
- نصیری ماهینی، زینب (۱۳۸۸). بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر میزان رضایت از زندگی زنان سرپرست خانوار، *پایان نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده علوم اجتماعی.
- نوغانی، محسن؛ فولادیان، احمد و احمدی ازغندی، حسن (۱۳۸۹). بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر رضایت از زندگی (مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد)، *فصلنامه مطالعات جامعه‌شناسی جوانان*، شماره ۳، ص ۱۹۳ - ۱۶۳.
- نیازی، محسن؛ گنجی، محمد و نامورمقدم، فهیمه (۱۳۹۶). عوامل اجتماعی مؤثر بر رضایت از زندگی (مورد مطالعه: شهروندان شهر کاشان در سال ۱۳۹۴)، *فصلنامه برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی*، شماره ۳۱، ص ۲۲۹-۲۰۳.
- هزارجریبی، جعفر و صفری شالی، رضا (۱۳۸۹). بررسی مفهوم شادکامی اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن (مطالعه موردی: در استان مرکزی)، *فصلنامه برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی*، سال ۲، شماره ۳.
- Anne Musson and Damien Rousselière, (2020). 'Social capital and Life Satisfaction: A new approach', *Economics Bulletin*, Volume 40, Issue 1, pages 359-381.
- Bahrami, N., Farahani, E., Yousefi, B., Griffiths, M. D., & Alimoradi, Z. (2023). Association of social capital with mental health and quality of life among low-and high-risk pregnant women. *Midwifery*, 103727.
- Bimonte, Salvatore (2023). Social scarcity and tourist's life satisfaction: An empirical and theoretical analysis *International Journal of Tourism Research* (IF 4.737) Pub Date: 2023-05-16, DOI:10.1002/jtr.2585.
- Bourdieu, P. (1983). *The forms of capital*. In J. Richardson (Ed.), *Handbook of theory and research for the sociology of education* (pp. 241-258). New York: Greenwood.
- Bullen P (2000) The Journal of Applied Behavioral Science. *The Journal of Applied behavioral Science* 36(August): 23-42. DOI: 10.1177/0021886300361002.
- Coleman, J. S. (1988). Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology*, 94, S95-S120.
- Del Barrio E, Pinzon S, Marsillas S, Garrido F. (2021). *Physical environment vs. social environment: what factors of age-friendliness predict subjective well-being in men and women?* Int J Environ Res Public Health. 2021;18(2):798. <https://doi.org/10.3390/ijerph18020798>.
- Helliwell, John F. & Putnam, Robert D. (2004). The social context of well-being. *Philosophical*

- Kim, B. J. Linton, K. F. & Lum, W. (2015). Social capital and life satisfaction among Chinese and Korean elderly immigrants. *Journal of Social Work*, 15(1), 87–100.
- Ko, M. C. (2021). An examination of the links between organisational social capital and employee wellbeing: Focusing on the mediating role of quality of work life. *Review of Public Personnel Administration*, 41(1), 163–193.
- Lu N, Jiang N, Lou VWQ, et al. (2018) Does Gender Moderate the Relationship Between Social Capital and Life Satisfaction? Evidence From Urban China. *Research on Aging* 40(8): 740–761. DOI: 10.1177/0164027517739032.
- Marloes M. Hoogerbrugge & Martijn J. Burger (2018). Neighborhood-Based social capital and life satisfaction: the case of Rotterdam, *The Netherlands, Urban Geography*, DOI:10.1080/02723638.2018.1474609
- Moore S, Kawachi I. (2017). Twenty years of social capital and health research: a glossary. *J Epidemiol Community Health*. 2017;71(5):513–7. <https://doi.org/10.1136/jech-2016-208313>.
- Oksanen, T. Kouvonen, A. Vahtera, J. Virtanen, M. & Kivimäki, M. (2010). Prospective study of workplace social capital and depression: Are vertical and horizontal components equally important? *Journal of Epidemiology and Community Health*, 64(8), 684–689.
- Pedersen, L. M., Jakobsen, A. L., Buttenschøn, H. N., & Haagerup, A. (2023). Positive association between social capital and the quality of health care service: A cross-sectional study. *International Journal of Nursing Studies*, 137, 104380
- Quote as: Będzik, B. and Gołąb, S. (2020). Life satisfaction and social trust as a component of social capital among students in the Zachodniopomorskie Region. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, 64(10).
- Rashid, Irfana and Amin, Faseeh (2023). Mediating role of quality of work life between work-related social capital and life satisfaction among health professionals, *Arab Gulf Journal of Scientific Research Emerald Publishing Limited*, e-ISSN: 2536-0051 p-ISSN: 1985-9899 DOI 10.1108/AGJSR-07-2023-0350
- Thanh Hung, Nguyen, Nguyen Thi Cam Phuong², Nguyen Thi Hong Phuc³, Ho My Dung⁴, Nguyen Thi Phuong Uyen (2023), Relationship between Social capital and life satisfaction of the Southern Khmer people in Viet Nam, *Journal of Positive School Psychology* <http://journalppw.com> 2023, Vol. 7, No. 2, 907-920
- Transactions of the Royal Society of London B, 359(1449), 1435–1446
- Urry, John. (2012). *Sociology beyond societies. Mobilities for the twenty-first century*. London: Routledge
- Völker, Beate, & Flap, Henk. (2007). Sixteen million neighbors. A multilevel study of the role of neighbors in the personal networks of the Dutch. *Urban Affairs Review*, 43(2), 256–284
- Wang, Xiaolei, Panpan Wang, Peng Wang, Meijuan Cao and Xianrong Xu (2022). Relationships among mental health, social capital and life satisfaction in rural senior older adults: a structural equation model, *BMC Geriatr* 2022 Jan 24;22(1):73. doi: 10.1186/s12877-022-02761-w.
- Woolcock, M. (2001). *The place of social capital in understanding social and economic outcomes*. ISUMA, 2, 11-17.
- Yamaoka K. (2008). Social capital and health and well-being in East Asia: a population-based study. *Soc Sci Med*. 2008;66(4):885–99. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2007.10.024>.
- Zhang, Xiaomei, Soon-Yew Ju, Selangor, Malaysia (2024), The Relationship Between Individual Social Capital and Life Satisfaction Among University Students in China: The Mediating

Role of Resiliency, *International Journal of Social Science Research*, ISSN 2327-55102024, Vol. 12, No. 1